

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia **08** kwietnia 2010 r.

**Pan
Kazimierz Jakubiec
Wielkopolski Wojewódzki Inspektor
Farmaceutyczny w Poznaniu**

LPO-4100-06-04/2010
P/09/168

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym w Poznaniu, zwanym dalej „Inspektoratem”, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2009 r. w części 85/30 – województwo wielkopolskie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Inspektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie przez Inspektorat budżetu państwa w 2009 r. w części 85/30 – województwo wielkopolskie. Uzasadnieniem tej oceny jest negatywna opinia o zgodności i wiarygodności ksiąg rachunkowych Inspektoratu oraz zastrzeżenia dotyczące prawidłowości i rzetelności sprawozdań budżetowych, a także legalności, celowości i gospodarności wydatkowania środków budżetowych.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie opiniuje zgodność i wiarygodność ksiąg rachunkowych Inspektoratu jako dysponenta III stopnia. Opinia ta jest wynikiem badania zgodności systemu rachunkowości Inspektoratu z przepisami prawa, procedur kontroli finansowej i funkcjonowania systemu księgowości komputerowej.

W obowiązującej w 2009 r. dokumentacji określającej politykę rachunkowości Inspektoratu (przyjętej w 2003 r.), nie określono: aktualnej wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jej eksploatacji oraz zasad ochrony i zabezpieczenia danych z wyjątkiem ustalonych zasad archiwizacji, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3c i 4 ustawy z dnia

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

29 września 1994 r. o rachunkowości². Nie określono też jednoznacznie terminów granicznych księgowania dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych. W zakładowym planie kont nie było wymaganego konta pozabilansowego 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych, o którym mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...) ³.

Wykorzystywany w Inspektoracie w 2009 r. do prowadzenia ewidencji księgowej system finansowo-księgowy „EFKA” po aktualizacji w 2002 r. w wersji 6.02 nie był zatwierdzony przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego, zwanego dalej „Wojewódzkim Inspektorem”, co było niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Stosowanie ww. systemu zostało zatwierdzone przez Wojewódzkiego Inspektora 9 listopada 2000 r. i dotyczyło wersji 5.22. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że od 1 stycznia 2010 r. w Inspektoracie stosowany jest, zatwierdzony przez Wojewódzkiego Inspektora, zintegrowany system informatyczny Veritum z podsystemem FK służącym do prowadzenia ksiąg rachunkowych, który w 2009 r. był wdrażany i testowany.

Dokumentację określającą zasady rachunkowości Inspektoratu uaktualniono dopiero w trakcie kontroli NIK i zarządzeniem nr 2/2010 Wojewódzkiego Inspektora z dnia 1 marca 2010 r. została przyjęta z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2010 r.

W wyniku badania poprawności sporządzania i ewidencji dowodów księgowych (zgodność) oraz zasad prowadzenia ewidencji księgowej (wiarygodność), którym objęto 153 dokumenty źródłowe na łączną kwotę 322 215,44 zł (spośród populacji na kwotę 530 000 zł) stwierdzono 35 niepoprawnych dowodów i zapisów księgowych (22,9% próby). Nieprawidłowości polegały na niepoprawnej dekretacji, skutkującej nieprawidłowym ujęciem operacji gospodarczych w kwocie 17 584,09 zł w księgach rachunkowych (14 dowodów) oraz na niezgodności kwoty operacji gospodarczej, a także błędnym zapisie daty oraz numeru dowodu (21 dowodów księgowych na kwotę 29 738,07 zł). Nieprawidłowe ujęcie dziewięciu dowodów księgowych (na kwotę 9 413,29 zł) i dwóch dowodów księgowych (na kwotę 3 725,40 zł) miało wpływ na wiarygodność odpowiednio: sprawozdań bieżących Rb-28 z wykonania wydatków w 2009 r. i kwartalnych sprawozdań Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych i wydatków nimi sfinansowanych za okresy do końca I, II i III kwartału 2009 r., a jednego dowodu księgowego (na kwotę 720,00 zł) i dwóch dowodów księgowych (na kwotę 3 725,40 zł) na wiarygodność odpowiednio: rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania wydatków i kwartalnego sprawozdania Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych i wydatków nimi sfinansowanych za okres od początku roku do końca IV kwartału 2009 r.

W wyniku opisanego wyżej badania stwierdzono ponadto błąd systematyczny polegający na braku możliwości wpisywania do ewidencji księgowej daty dokonania operacji gospodarczej. System księgowości komputerowej zawierał tylko datę wystawienia dowodu (naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości).

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223.

³ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.

W ocenie NIK, inwentaryzacja: środków pieniężnych w kasie (spis z natury dokonany 31.12.2009 r. przez powołaną komisję inwentaryzacyjną), na rachunkach bankowych (wyciągami potwierdzającymi stan konta bankowego), należności i zobowiązań (pismami potwierdzającymi przez kontrahentów zgodność sald rachunków) oraz drogą weryfikacji sald na dzień 31 grudnia 2009 r. (ostatni spis z natury rzeczowych aktywów trwałych przeprowadzono w 2007 r.), przeprowadzona została przez Inspektorat w 2009 r. zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami opiniuje prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych Inspektoratu.

Zdaniem NIK, za wyjątkiem sprawozdań: Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych i Rb-34 kwartalnego z wykonania planów finansowych dochodów własnych i wydatków nimi sfinansowanych, sprawozdania budżetowe (Rb-23, Rb-27, Rb-N i Rb-Z) przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, należności i zobowiązań Inspektoratu w 2009 r.

W rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania wydatków Inspektoratu w 2009 r. jak i w kwartalnym sprawozdaniu Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych i wydatków nimi sfinansowanych, za okres od początku roku do końca IV kwartału 2009 r. przedstawiona została niezgodna ze stanem faktycznym struktura wydatków. Dotyczyło to wydatków wykazanych w § 4210 (materiały i wyposażenie) w kwocie 720,00 zł w przypadku Rb-28, oraz w kwocie 3 725,40 zł w przypadku Rb-34, w sytuacji gdy przedmiot zakupu stanowiły książki fachowe, które winny zostać zakwalifikowane i wykazane w § 4240 (zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek).

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez Inspektorat zaplanowanych na 2009 r. dochodów budżetowych, pomimo ich realizacji na poziomie 82,7%. Wykonanie dochodów budżetowych (w dziale 851 Ochrona zdrowia, rozdziale 85133 Inspekcja Farmaceutyczna), wyniosło 697 579,02 zł i stanowiło 97,3% wykonania w 2008 r. oraz 82,7% planu na 2009 r. po zmianach, dokonanych przez Wojewodę Wielkopolskiego pismem z dnia 3 września 2009 r. w związku z nowelizacją ustawy budżetowej na 2009 r. Plan dochodów budżetowych Inspektoratu zwiększony został z kwoty 509 000 zł do kwoty 843 000 zł, tj. o 65,6% i dotyczył głównie wpływów z różnych opłat (§ 0690), w tym z tytułu opłat za wydane zezwolenia lub zmiany zezwoleń na prowadzenie aptek lub punktów aptecznych oraz sklepów zielarsko-medycznych, w kwocie 692.590 zł, tj. 99,3% uzyskanych w 2009 r. dochodów. Niewykonanie zaplanowanej na 2009 r. wielkości dochodów budżetowych było wynikiem udzielenia mniejszej liczby zezwoleń i zmian zezwoleń na prowadzenie aptek lub punktów aptecznych oraz sklepów zielarsko-medycznych.

Dochody budżetowe uzyskane przez Inspektorat w 2009 r. były terminowo i w należnych wysokościach przekazywane na rachunek dochodów budżetu państwa. Dotyczyło to również nadwyżki dochodów własnych za 2008 r. w wysokości 1 639,87 zł, którą Inspektorat przekazał na rachunek budżetu państwa w dniu 27 stycznia 2009 r., tj. w wymaganym terminie.

Należności z tytułu dochodów budżetowych wg stanu na 31 grudnia 2009 r. wynosiły 815,67 zł i dotyczyły trzech dłużników. Rachunki za badania produktów leczniczych

wystawione zostały 17 listopada 2009 r. oraz dwa 18 grudnia 2009 r., a zapłacone zostały odpowiednio 11 lutego 2010 r. oraz 6 i 7 stycznia 2010 r.

NIK zwraca uwagę, że po upływie terminu płatności należności, określonym w rachunku, Inspektorat nie wysyłał wezwań do zapłaty i upomnień. Było to niezgodne z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁴.

4. NIK ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wydatkowanie przez Inspektorat środków budżetowych w 2009 r. Zrealizowane wydatki w kwocie 2 144 916,00 zł, stanowiły 100,0% planu po zmianach oraz 100,7% kwoty ujętej w znowelizowanej 17 lipca 2009 r. ustawie budżetowej na 2009 r.

W strukturze wydatków zrealizowanych dominowały wynagrodzenia wraz z pochodnymi, które wyniosły 1 645 758,38 zł, co stanowiło 76,7% wydatków ogółem oraz wydatki majątkowe w kwocie 60 480,00 zł, stanowiące 2,8% wydatków ogółem.

Zrealizowane wydatki na wynagrodzenia były w ciągu roku zwiększone środkami z rezerwy celowej w wysokości 13 916,00 zł, która została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, tj. na sfinansowanie dodatków specjalnych (wraz z pochodnymi) w służbie cywilnej.

W ocenie NIK, działaniem niezgodnym z zasadami prawidłowej gospodarki finansowej było wydatkowanie w grudniu 2009 r. środków budżetowych w łącznej kwocie 520,88 zł ponad limity wydatków ustalone w planie finansowym Inspektoratu w ramach trzech podziałek klasyfikacji budżetowej (w § 4260 limit przekroczone o kwotę 100,11 zł; w § 4300 o kwotę 300,46 zł; oraz w § 4750 o kwotę 120,31 zł). Wydatkowaną w ten sposób kwotę stanowiły niewykorzystane środki budżetowe, zaplanowane w § 6060, które nie zostały przez Inspektorat zwrócone dysponentowi. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że Pan Wojewódzki Inspektor nie wystąpił i nie uzyskał zgody od dysponenta środków budżetowych na przeniesienie niewykorzystanych wydatków majątkowych. Działanie to naruszało dyspozycję art. 138 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁵ oraz § 7 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁶.

Stwierdzono ponadto zaciągnięcie w 2009 r., bez upoważnienia, zobowiązań w kwocie 2.202,98 zł ponad plan finansowy wydatków w paragrafach 4210 i 4270, co naruszało dyspozycję § 23 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Finansów.

Wydatkowanie przez Inspektorat kwoty 60.150 zł na zakup samochodu osobowego (Ford Fiesta 1,6 Duratec 120 KM Sport trzydrzwiowy) w sytuacji dysponowania czterema innymi samochodami służbowymi, w tym osobowym Citroen Xsara 1,4, wykorzystywanym w niewielkim stopniu (2.025 km przebiegu w 2009 r.), było w ocenie NIK, działaniem naruszającym zasadę celowości i gospodarności wydatkowania środków budżetowych. Zakup samochodu osobowego marki Ford Fiesta 1,6 Duratec o mocy 120 KM Sport, w wersji trzydrzwiowej nastąpił w dniu 1 kwietnia 2009 r. za kwotę 60.150 zł brutto. NIK zwraca

⁴ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

uwagę, że zakupiony w 2009 r., trzydrzwiowy samochód osobowy w wersji Sport, oprócz ograniczonej dostępności, wynikającej z tego, że jest to pojazd trzydrzwiowy, charakteryzował się dużym zużyciem paliwa, w porównaniu do pozostałych czterech pojazdów, będących na wyposażeniu Inspektoratu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnienie kompletności i poprawności kontroli bieżącej i dekretacji dowodów księgowych,
- 2) niezwłoczne podejmowanie czynności windykacyjnych,
- 3) dokonywanie wydatków do wysokości limitów określonych w planie finansowym, w sposób celowy i oszczędny.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Inspektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. Adresat.
2. NIK – Departament Budżetu i Finansów – **eSzafa**.
3. Aa.